บทที่ 13

การเพิ่มและสูญเสีย 0, จากสาร, โลหะ, เกลือแร่ และสารอินทรีย์

(Redox, metals, nutrient and organic substances)

Oxidation and Reduction (Redox potential) หมายถึง ความสามารถของสารละลายที่มีการ เพิ่ม และสูญเสีย O₂ จากสาร เมื่อเกิดการสารที่รับ electron เรียกว่าถูก reduced ถ้าสารที่สูญ เสีย electron เรียกว่าถูก oxidized ความสามารถของสารที่ทำจะอิสสระในธรรมชาติของสารละลาย ขึ้นอยู่กับสัดส่วนของส่วนประกอบของการ oxidized หรือ reduced ของสารประกอบในสารละ ลาย

Oxidation หมายถึง การสูญเสีย electron

reduction หมายถึง การรับ electron

เช่น Ferrous ion สามารถ oxidized เป็น ferric โดยให้ electron และ Ferric jon สามารถถูก reduced โดยเพิ่ม electron

 $Fe^{\frac{1}{2}} - - - - Fe^{\frac{1}{2}} + e^{-1}$

ขบวนการทั้งสอง เป็นการแลกเปลี่ยน electron ที่อยู่รอบนอกของธาตุ มีบางกาตุด้านทาน ต่อการ reduction เช่น Na

Reduction และ Oxidation เกิดขึ้นต่อ ion ซึ่งมาจาก ion อื่นที่อยู่ข้างนอก เช่น ion A ถูก reduce โดย B แต่ B ถูก reduce โดย C หรือ A oxidise C แต่ C ถูก oxidized โดย B

เมื่อเปรียบเทียบ Al และ Na ด่างเป็น Strong reducer ให้ electron เมื่อถูก oxidized แต่เมื่อมาเปรียบเทียบกับ Li, alkali method อื่น, Na เป็น weak reducer แต่ more oxidized

ความแตกต่างของพลังงานที่ถูกขับออกมาเป็นกระแสเป็น voltage ในแบตเตอร์ หรือ votaic cell ที่มี CuSO₄ และ ZnSO₄ อยู่ในระหว่างแผ่นลาดในสารละลายที่มี Cu มันจะ oxidation มากกว่า Zn เกิด electron ใหล่ผ่านลวด, oxidizing จาก Zn เป็น Zn⁺⁺ เหมือน Cu⁺⁺⁺ ถูก reduce เป็น Cu มันเช่นเดียวกับที่มีแรงดันของกระแลน้ำดันน้ำผ่าน่ท่อ ความเข้มของกระแลไฟฟ้า ใหลในล่วด ซึ่งติดต่อกับส่วนผสมทั้งสองในหน้าที่ของสถานะการณ์ oxidation หรือ reduction

222

ZO 422

แรงเคลื่อนกระแลไฟฟ้าเรียก Eh เมื่อเปรียบเทียบ potential และ voltage สารละลายมีส่วนผสม ของ redox ทั้งคู่เปรียบเทียบกับตัวคงที่ได้แก่ hydrogen electrode electrode เป็นแท่งแก้ว ซึ่ง แกซ H₂ ที่ความดัน 1 บรรณยากาศ สามารถผ่านเหนือแผ่น foil ของ Pt Pt ดูดซึมไฮโดร เจน แต่ว่องไวน้อยคือ ไม่ลูญเสียหรือรับ electron กระแสไหลผ่าน electrode ไปยัง electrode ของสาร ผสม, แล้วเปรียบเทียบกับ standard electrode ซึ่งทำหน้าที่คล้าย Anode (ขั้วลบ) ซึ่งโมเลกุลของไฮ โดร:จนให้ electron จาก pt⁺

 $H_2 \longrightarrow 2H^+ + 2e^-$

หรือที่ขั้วบวก (cathode) รับ electron

 $2H^+ + 2e^- \longrightarrow H_2$

ทิคทางของการไหล แสดงถึงส่วนผสมที่นำมาทดสอบ เพื่อรับ electron ในสารละลายที่ ทำหน้าที่ oxidise หรือในสารละลายที่ทำหน้าที่ reduce ให้ electron ออกมา

Redox potential UE3 $H^+ = 0$

ถ้า redox ดู้อื่นในสารผสมมีมากกว่าศูนย์ (0) มันจะทำ electron และ oxidize ที่ hydrogen electrode; พลังงานลบได้จากการผสมของ electron ที่ได้ต่อ standard electrode. Voltage บวก สูง แสดงว่าเกิดการ oxidized ในสารผสม, ถ้า Voltage ลดลงจะมีผลต่อการเพิ่มของ reducing element เพิ่ม reducing element เมื่อเปรียบเทียบกับ hydrogen standard จะแสดงถึงผลสบของ Voltage (Voltage ที่ได้มีค่าเป็นลบ) ในทางกลับกัน เมื่อค่าเป็นบวกแสดงว่า ลดจำนวน redox ของสารทั้ง สอง มีผลมากต่อการ reduce H₂ มากใน H⁺ - H₂

pH มีผลต่อ Eh.มันพยายามทำให้ค่า Voltage ถูกต้องต่อ pH = 7, Eh เป็น E₇ ที่ 18 C pH ลดลง 1 หน่วย โดยเพิ่มพลังงาน 0.0577 volt. ที่ 20 C มี 0.0581 อุณหภูมิในช่วงนี้ปรกติ เมื่อทำการทดสอบสารละลายที่ pH อื่น ๆ จะมีพลังงานที่เกี่ยวข้องต่อ pH 70 โดยเพิ่ม 0.058 volt ทุก ๆ หน่วยให้อยู่เหนือสภาพความเป็นกลาง หรือโดยลดแต่ละหน่วยในตัวอย่าง pH ต่ำกว่า 7.0 มันแสดงให้เห็นว่า epilimnion มี E₇ voltage ใกล้ 0.5. แม้ว่า oxidant-reductant ของทั้งคู่ $O_2 = H_2O$ มีหลังงาน 0.82 Volt

O₂ ลดลง จะมีการเปลี่ยนแปลงในพลังง่านใน small fertile lake มี reduction เพิ่มขึ้นต่อ การลด O₂ ในชั้น hypolimnion และมีค่า Voltage เป็นฉบในน้ำที่มี O₂ ระหว่างผิวชั้น profundal sediment En จะเปลี่ยนเร็ว มีมากในน้ำ

223

ถ้า Voltage เข้าสู่แหล่งน้ำ ion ที่สำคัญจะถูก reduce ใน Table 13-1 Mortimer (1941-1942) แสดงให้เห็นการเปลี่ยน electron 3 ตัว เป็น electron 2 ดัว เกิดขึ้นที่ E₇ voltage ระหว่าง 0.3-0.2 การเปลี่ยนแปลงนี้ ใน europhic lake เมื่อไม่มี O₂ และค่อย ๆ สะสมขึ้น สารที่ทำหน้าที่ reduced ทำให้ Iron เกิดการ reductionขึ้น (Fig. 13-1)

Table 13-1. Redox values of limnologic interest: voltages at which important reductions and oxidations occur and associated oxygen concentrations

and the second		
Redox couples	E ₇ (voits)	Dissolved 0. (mg/liter)
NO,- lo NO,	0.45 to 0.40	4.3
NO; to NH ₁	0.40 to 0.35	0.4
Fe'' to Fe"	0.30 to 0.20	0.1
so, to s	0.10 to 0.06	0.0

Data from Mortimer 1	941-1942.	
----------------------	-----------	--

ใน Table 13-1 แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนจาก oxidized เป็น reduced ในฤดูร้อนชั้น hypolimnion nitrite ถูก reduced เป็น NH₃ เมื่อ Voltage ลดถึง 0.4 ในตารางนี้ Voltage แสดงให้เห็นปฏิกิริยา สนองกลับบังเกิดขึ้น, มันไม่เป็นพลังงานของ redox ทั้งสอง ในทางตรงกันข้ามกัน ในสารละลายที่ เป็นกลาง ตัวอย่างเช่น พลังงาน (E₇) ของ trivalent และ bivalent ของ Iron ทั้งสอง = 0.36 volt

,

\$

Fig. 13-1. Schematic presentation of events due to anoxic and intense reducing conditions in the hypolimnion of a dimictic, eutrophic lake. Lowest block shows the progress of two critical isovolts throughout the year within the sediment and the overlying hypolimnetic water; 0.2 volt line represents the redox potential at which ferric iron is reduced to ferrous iron; 0.06 volt line represents theredox potential at which sulfate is reduced to sulfide. Top block shows the appearance of Fe⁺⁺ in the water beneath winter ice and subsequent precipitation of Fe⁺⁺ the vernal overturn, the appearance of Fe⁺⁺ during the summer stagnation, the precipitation of some iron as FeS when the redox potential falls to 0.06 volt, and the precipitation of Fe⁺⁺⁺ at the fall overturn Middle block shows the appearance and disappearance of the gases O_2 , CO_2 , and $H_2 S$ in hypolimnetic waters.

Fe เป็นธาตุที่สำคัญและมีมาก ในสิ่งที่มีชีวิตมันอยู่กับ enzyme มาก เช่น peroxidase, catalase, cytochrome oxidase และอื่น ๆ Fe จำเป็นต่อพืชที่มีขบวนการสังเคราะห์แสงของพืช

ในบริเวณผิวน้ำของทะเลลาป ที่มีความเค็มจะไม่มี Iron ใน epilimnion มี O₂ มากจะ มี Fe น้อย ใน hypolimnion Fe จะเปลี่ยนแปลงไปกับธรรมชาติของ O₂ Iron ใน Oligotrophic lake ขณะที่มีระดับ O₂ สูง และปฏิกิริยาของ alkali เกิดขึ้น ใน Eutrophic lake มี O₂ ที่กันพื้นน้ำใกล้ ศูนย์และแล้ว สถานะภาพสำหรับการ reduction ของ Fe(OH)₃ และสารละลายของ Fe(HCO₃)₂-ดังนั้นทรากของ organic substance จมลงและ Aggressive CO₂ มีอยู่ Fe ถูก reduce โดย mineral และใน sediments กลายเป็น Fe(HCO₃)₂

แหล่งที่มา

- 1. ผิวรอบนอกของโลก
- สารประกอบอินทรีย์ในสภาพแขวนลอย
- 3. humus water

Fe อยู่ในรูปสารประกอบ

- 1. oxidized Ferric (Fe⁺⁺⁺) หรือ trivalent
- 2. reduced Ferrous (Fe⁺⁺) หรือ bivalent
- น้ำสามารถละลาย Iron เช่น Fe(HCO₃)₂ เมื่อมันมี
- free O₂ ที่ละลายอยู่
- 2. จำนวน CO₂ เพียงพอ
- 3. pH ไม่มากกว่า 7.5

4. เมื่อสารอินทรีย์สูงขึ้น ได้จากทรากเน่าเปื่อย จะทำหน้าที่เป็นตัว reduce Fe(OH)₃-ทั้ง ๆ ที่สารประกอบ Fe⁺⁺⁺ ไม่สลายตัว

สารละลาย ferrous สลายตัวในน้ำได้ ในสภาพแวดล้อมที่มีน้ำ สารประกอบ ferric ไม่ละลาย ดังสมการ

 $4Fe(HCO_3)_2 + 2H_2O + 02 \longrightarrow 4Fe(OH)_3 + 8CO_2$

Fe ดกดะกอนใน alkali และสภาาะ oxidised มีการเปลี่ยนแปลง reducing และ oxidizing Iron โดยสิ่งที่มี , ชีวิตขนาดเล็ก chemosynthetic bacteria เช่น Thiobacillus, Ferrobacillus เปลี่ยน electron จาก Fe⁺⁺

Iron

226

ต่อ O₂ และผลนี้เปลี่ยนเป็น Fe⁺⁺⁺, H₂O และพลังงานซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์สารอินทรีย์ จาก CO₂

pH มีผลต่อ Fe ในน้ำ Einsele (1940) ว่าถ่า pH = 7 แสดงว่าสารละลายที่มี Fe(HCO₃)₂ สามารถบังเกิดขึ้น เมื่อน้ำมี O₂ ไม่มากกว่า mg/l ของ O₂ ถ้าจำนวน O₂ มากกว่า หรือในปฏิกิริยา ที่ได้เป็น alkaline มาก. Fe(OH)₃ จะตกตะกอน เมื่อค่า pH 7.5-7.7 เมื่อเติมกรดลงในน้ำที่ เป็นกลาง จะมี O₂ ต่ำ และ redox potentials 0.3-0.2 volts ถ้าค่า pH ต่ำกว่า การตกตะกอนจะ ช้ากว่า และเพราะฉะนั้น เราหาจำนวน Iron ในน้ำที่เป็นกรดเมื่อเติม O₂ เพิ่มเข้าไป Fe จะถูก oxidise และตกตะกอน, ถ้าในแหล่งน้ำมี Fe(OH)₂ สะสมมากจะไปทำให้การหายใจของปลาขัด ข้อง

Chelating agents หมายถึง สารที่เข้าไปจับ electron คล้ายกับก้ามปู การเปลี่ยน Fe⁺⁺⁺ ที่ไม่สลายตัวเป็น Fe⁺⁺ ที่สลายตัวใน chemical reduction โดยการเติม chelating agent จะทำ ให้ Iron สลายตัวมาก พ่อไม่ใช้ Iron ทั้งหมด

Chelator เป็นชั้นของสารประกอบอินทรีย์และอนินทรีย์ สามารถจับอะตอมหรือ iron ของโลหะ โลหะถูกยึดระหว่างอะตอมของโมเลกุลโดด ๆ Chlorophyll เป็น chelate molecule กับ Magnesium atom ยึดโดย H atom พวก polypeptide ที่เกิดจาก blue green algae สร้าง ที่นอก cell และทำ Fe และ โลหะอื่น, ธาตุหนักถูกพืชนำมาใช้โดยการสลายตัวในสารละลาย

ในการเพิ่ม algal primary production โดยการเพิ่ม chelator

วัฏจักรของ ion ในทะเลสาป (The Iron cycle in lakes)

คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของ Fe คือมันเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล

น้ำที่มี O_2 Fe⁺⁺⁺ บังเกิดแต่น้อย เพราะว่ามันไม่สลายตัว ร่ะหว่างเกิดการหมุน เวียนกระแสน้ำในฤดู spring Fe⁺⁺ ส่วนมากอยู่ที่ sediments ในดินที่ profundal zone มันพบ ferric hydroxide, ferric phosphate, ferric silicate, ferric carbonate ในการเกิด summer stagnation จะทำให้ เพิ่ม CO₂, O₂ ลดลง, pH ต่ำ, redox voltage ลดถึง 0.3, 0.2 แล้ว Fe⁺⁺⁺ เปลี่ยนเป็น Fe⁺⁺ (fig. 13-1) เพราะมันเกิดการ reduce Fe ในสารละลาย, oxidized หายไป จะมีสารต่าง ๆ เช่น Fe⁺⁺, P และ Si มากในชั้น hypolimnion NH₃ ถูกสร้างที่ redox potential สูง โดยการ reduction ของ nitrate (Table 13-1) และเพิ่มมากขึ้น alkalinity ในชั้น hypolimnion มี NH4HCO3, Fe(HCO3)2

ในน้ำเมื่อการ oxidize หายไป มีการเพิ่ม nutrient ลงไป ทำให้เกิด O₂ มากขึ้น ดังนั้น พวก organism เล็ก ๆ ปรากฏขึ้นที่ชั้นระหว่างผิวของ sediments ผิวหน้าของ sediment เกิด การ oxidized ใน oligotrophic lake พยายามรักษาธาตุ เพื่อจะให้เกิดการหมุนเวียนขึ้นมาใหม่ และรักษาสถานะ nutrient ของ oligotrophic ในสภาพสมดุลย์

ใน Fall turnover มีการเปลี่ยนแปลง Fe⁺⁺ เป็น Fe⁺⁺⁺ และ FePO₄ ดกดะกอนทัน ที (Fig. 13-1)

bog iron หมายถึงแร่ธาตุเหล็กในโลกมีเป็นส่วนน้อย เช่น siderite (FeCO₃), hematite (Fe₂O₃), และ Ochre (Fe(OH₂) มาจากน้ำในดิน มีเหล็กเมื่อถูกกับอากาศจะตกตะกอน

Fe มีไม่มากใน meromictic lake เนื่องจากว่ามันหายาก และมีน้อยใน summer stagnation ของ pulluted eutrophic lakes (Fig. 13-1) ในสภาพของสิ่งที่มีชีวิตที่ไม่ใช้ O₂ ในการหายใจ และมีการ รับ electron เกิดขึ้น พบใน monimolimnia ของ meromictic lake ทำให้ Redox potential ด่ำกว่า 0.1 volt และ SO₄ ถูก reduce เป็น Sulfide (Table 13-1) Sulfide ส่วนมากจะเปลี่ยนรูป H₂S เมื่อรวม กับ Iron เป็น FeS FeS ไม่สลายตัวใน sapropel ที่ดำ ตะกอนของ FeS เป็นระยะสุดท้ายใน summer stagnation

Manganese (Mn)

Mn เป็นโลหะหนัก มันจำเป็นต่อพืช และสัตว์ มันกระตุ้นให้ plankton เจริญเติบโต และทำให้เกิด plant nutrient

แหล่งที่มา (Source of Manganese)

Mn ส่วนมากได้มาจาก igneous rock และดิน มีไม่มากกว่า 0.5% แต่จำนวนนี้ดูพอ เพียง

Mn อยู่ในรูปสารประกอบ (Type of Manganic compound)

Mn อยู่ในรูป bivalent state ถูก reduced ที่ redox voltage สูงกว่า Fe ภายใต้สภาวะ oxidizing อย่างแรง Mn เป็นสารแขวนลอยเล็ก ซ่อนอยู่กับ Fe ในชั้นลึกลงไปของ sediment, มันจะอยู่ ในสภาพ tetravalent หรือ trivalent ตัวอย่างเช่น Mn(HCO₃)₂ จะคงรูปใน O₂ 1 mg/lt ที่ pH 7 และไม่มี oxidation เกิดขึ้น เมื่อ pH ต่ำกว่า 6, การสลายตัวของ Mn บังเกิดขึ้นในที่มี O₂ สูง มากกว่า Fe, Mn(OH)₂ จะตกตะกอนโดย O₂, MnS manganous sulfide จะ์ไม่ตกตะกอนเมื่อ pH สูงกว่าปรกติ

ใน summer stagnation, Mn สลายตัวดีกว่า Fe แต่มันจะตกตะกอนหลัง Fe เมื่อเกิดการหมุน เวียนของน้ำในทะเลสาปที่มีน้ำใหลออก Mn จะสูญหายมากกว่า Fe

Phosphorus (P)

P จำเป็นต่อสิ่งที่มีชีวิตทั้งหมด, ทำหน้าที่ในการรักษา และเปลี่ยนพลังของ cell ในระบบ การถ่ายทอด gene, ATP(adenosine triphosphate)เป็นตัวนำพลังงานไป P มีอยู่ในสเก็ดของดวงดาว ที่ตกตะกอนลงมา, หิน, ดิน, บรรณยากาศในดวงอาทิตย์จะถูกนำเข้าไปสะสมในสิ่งที่มีชีวิต P oxidize ได้เร็ว และเกิดในหินของโลก อยู่ในรูป orthophosphate

แหล่งที่มา (Source of phosphorus) มาจาก igneous rock จะมี phosphatic mineral เช่น apatite Ca₅(PO₄)₃ รวมกับ OH⁻⁻ หรือ CI⁻⁻ หรือ fluoride Phosphine (PH₃) เป็นแกซที่ ถูก reduced ได้ง่าย มันมีสภาพคงตัวไม่ดีนัก จึง oxidize อย่างรวดเร็ว

Igneous rock เป็นแหล่งกำเหนิดเริ่มแรกของ P บนโลก เมื่อมี H₂CO₃ มาทำปฏิกิริยา จะให้ P มาก และแพร่กระจายลงสู่น้ำจืด, น้ำเค็ม

P ถูกระสมจากสิ่งมีชีวิต เริ่มแรก เช่น plankton นำมาใช้ และปลากินเข้าไปต่อ นกกิน ปลา คนกินนกหรือกินปลา จะเห็นได้ว่า มีการสะสมแต่ละระดับ และมีมากในโครงกระดูกของกระ ดูกคน

ของเสีย และเกลือแร่ของพืช, สัตว์ เป็นแหล่งที่มาของ P ต่อส่วนประกอบของสิ่งมีชีวิต ใน ecosystem bacteria เปลี่ยน organic molecular phosphorous เป็น inorganic orthophosphate ถูกนำมาใช้โดยพืช มันจะไม่หมุนเวียนกลับมาใหม่ เพราะสามารถหาได้จากหิน และวัตถุจากทะเล ได้

วิธีทดสอบ ขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาสนองกลับของกรด ammonium molybdate กับ inorganic phosphate (orthophosphate) ผลของปฏิกิริยาได้ molybdophosphoric acid จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำ เงิน เมื่อถูก reduced Stannous chloride เป็น reducing agent ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง molybdenum สีน้ำเงิน เมือ orthophosphate สลายตัวในตัวอย่าง Organic phosphate (meta-หรือ polyphosphate) ได้จากกรนำ orthophosphate มาสลายตัวกับน้ำโดยมีแสง, กรดเป็นตัวช่วย จาก molybdate test โดยน้ำ molybdenum สลายตัวในน้ำได้ total phosphate Organic phosphate = Total phosphate phate - Orthophosphate

การสลายตัวของ orthophosphate ได้ว่องไวเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ของพืช (autotrophic plant)

Phosphorus cycle เป็น limiting factor สำหรับ primary production

แหล่งน้ำมีขบวนการสังเคราะห์แสงดี, orthophosphate พบในน้ำ จะมี PO4 ส่วนหนึ่งถูก พืชนำไปใช้, P ที่เหลือก็หายาก

จากการใช้รังสี isotope ของ P คือ ³²P จะทราบว่า PO₄ ถูก plankton นำไปใช้อย่างรวด เร็ว และถูกเปลี่ยนแปลงจากสารที่อยู่บน sediments โดยทั่วไป inorganic phosphorus ถูกปล่อยออกมา จาก sediment

Riger (1964) ว่า P จะมีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงครบรอบอย่างเร็วใน bog lake. และ PO² ลดระดับต่ำคงที่เป็นเวลาหลาย ๆ ชม. ไม่มีผลต่อการทำงานของ plankton ที่จะนำมันไป ใช้ เขาพบว่า 77% ของรังสี isotope ของ phosphate เพิ่มเข้าไปในน้ำกายใน 4 ลัปดาห์, 3% หายไป ใน sediments, 2% ถูกปล่อยออกมาจากทะเลลาป ส่วนที่เหลียถูกนำไปใช้โดย littoral organisms โดยจะมี PO² มากตามใบ, รากในพืชที่มีขนาดใหญ่

plankton สร้ำง organic phosphorus compound มีสภาพเป็นสารแขวนลอย

Phosphorus cycle ในทะเลลาป เริ่มจากสิ่งที่มีชีวิตให้ใช้จำนวน P ทั้งหมดในแหล่ง น้ำ และ P ถูกสลายกลับออกมาจากสิ่งที่ไม่มีชีวิตใน ecosystem P นี้เรียกว่า Total phosphorus (ประกอบด้วย, อนินทรีย์สาร, อินทรีย์สารละลาย ซึ่งเป็นสารแขวนลอย และ particulate เป็นอนุภาค เล็ก ๆ ของสารที่แตกกระจายเคลื่อนไหวติดต่อกัน หรือไม่ติดต่อกันรวมกันในการตกตะกอน) มีการเปลี่ยนแปลงทางปรับปรุงโครงสร้างของการสะสม P เป็นปรกติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจม และการลอยของมัน ไม่ได้นำไปสู่ให้เกิดสภาพเป็นที่น่าพอใจของการเพิ่มผลผลิตของ blue green algae จะมีการเพิ่มขึ้น หรือลดลง เป็นไปตามทะเลสาปและฤดูกาล

Jones (1972) ตรวจสอบ 16 ทะเลสาปใน English lake District ในการหาความสัมพันธ์ที่ดีที่ สุดใน standing crop ช่วงฤดูร้อน และองศาของการเปลี่ยนแปลง Eutrophication ปรากฏว่า total P เป็นอันดับแรกในการรายงาน alkaline phosphatase คือ enzyme เป็นตัวบ่งบอกของ epilimnetic sample Phosphatase มีความสำคัญต่อ algae, dinoflagellate, ของทะเลสาป, โดยเป็นตัวช่วย ให้ total phosphate บางส่วนเปลี่ยนเป็น inorganic phosphate

 $\mathbf{PO}_{4}^{\mathbf{z}}$ (phosphate)

Plankton, algae ใช้ P บางส่วนในการเจริญเติบโต และการสืบพันธุ์ การแสน้ำไหลออก ของทะเลสาปจะสูญเสีย P การสูญเสีย P นี้ โดย phytoplankton, zooplankton และพืชที่อยู่ตามบริ เวณชายฝั่งได้สะสมไว้ใช้ ในน้ำพุมี PO₄ นอัยกว่า NO₃ ในระหว่าง summer stagnation จะ เห็น PO₄ ใน oligotrophic lake น้อยกว่า Eutrophic lake

Einsele (1936) พบความสัมพันธ์ระหว่าง P และ Fe cycle ใน eutrophic lake เมื่อ Fe⁺⁺⁻ และ PO_4^{\mp} มีพร้อมกันใน hypolimnion ในรูปของ FePO₄ (ferric phosphate) จะตกตะกอนใน sediment เมื่อ O₂ เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันจำนวน P ทั้งหมดจะลงสู่กันพื้นน้ำ เมื่อเกิด fall turnover เมื่อ sediment ขาดแคลน O₂ iron ถูก reduced จาก Fe⁺⁺⁺ เป็น Fe⁺⁺⁺ และ P จะอิสสระอยู่ใน สารละลายในน้ำ ในทะเลสาปเล็ก ๆ ไม่ลึก PO_4^{\mp} ยังคงมีอยู่ใน P cycle แม้ว่ามันจะตกตะกอน ลงบน sediment (ตกตะกอนระหว่างการหมุนเวียน และระหว่าง stagnation) ถ้า H₂S มีอยู่ FeS ถูกฟอร์มตัวภายใต้สภาวะ alkaline และจะมี P อยู่อิสสระ

Nitrogen (N)

ในโตรเจน มี 97.6% ใน lithosphere, 2.3% ในบรรณยากาศ, ที่เหลืออยู่ระหว่าง hydrosphere และ biosphere วัฏจักรในโตรเจนส่วนมากเกิดจาก organisms

N₂ อิสสระ เป็นแกซเฉื่อย มีมากในบรรณยากาศ และพืชชั้นสูง, พวกสัตว์ไม่สามารถ รับ 755 gm/cm² ที่บรรณยากาศให้ แต่ก็มี prokaryotes 2-3 ชนิดเปลี่ยน N₂ ให้อยู่ในรูปของสาร ประกอบ

้น้ำฝนมี N2 อยู่ในรูปอื่น ๆ เช่น NH3 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น ในการกำเหนิดของ NO3

โมเลกุลของในโตรเจนละลายในน้ำ หรือดิน ซึ่งมี่ organism เช่น bacteria บางชนิด, blue green algae เปลี่ยนมันเป็นสารประกอบเพื่อนำมาใช้ที่อุณหภูมิและความดันปรกติ

มี organism 2 พวกที่เกิดขบวนการเคมีชีวะเปลี่ยน N₂ เพื่อสร้างโปรตีน ได้แก่

 Symbiotic fixers (reducers) ทำหน้าที่ reduce N₂ ในองค์กรของ eukaryotic plants เช่น Rhizobium ที่อาศัยที่รากของพวกตันไม้ในตระกูล Leguminocea โดยเปลี่ยน N₂ ให้เป็น NH₄ (อยู่ในรูป inorganic form) 2. Nonsymbiotic type คือ N₂ เป็นตัว reduce โดยมี bacteria ที่อาศัยอยู่อิสสระเป็นตัว ช่วย เช่น Azotobacteria เปลี่ยน organic matter

Blue green algae เกี่ยวข้องกับ N₂ หลายระดับและกระจายต่อ legume ในน้ำ

สัตว์น้ำสร้าง NH₃ จากขบวนการ metabolism, มันยังมาจากทรากพืช และสัตว์ โดย พวก bacteria บางที่ก็ oxidized NH₃ เป็น NO₂ และ NO₂ เป็น NO₃

 $NH_3 t O_2 \longrightarrow NO; \longrightarrow NO_3^-$

แต่ก่อนจำนวน N₂ ที่มีอยู่ใน bacteria, blue green algae จะเท่ากับขบวนการ denitrification (หมายถึง ขบวนการพวก organism เล็ก ๆ รักษาแกซ N₂ และ N₂O ในบรรณยากาศ) เมื่อ N₂ ถูกปล่อยสู่บรรณยากาศในสภาวะแกซเฉื่อย มันจะถูกเปลี่ยนเพื่อนำมาใช้เป็นประ โยชน์ โดยพวก prokaryotes

ในการศึกษา N₂fixed โดย bacteria และ blue green ใช้ Isotope ของ N₂ คือ ¹⁵N โดย ปะปนอยู่กับแกซN₂ ใน median ที่ทำการทดลอง พวก blue green algae ถ้า blue green algae สามารถ จับและใช้โมเลกุลของ N₂ มันจะถูกพบใน cell ของมัน

Ryther และ Dunstan (1971) ว่า N₂ เป็น limiting factor ในน้ำทะเลตามชายฝั่งมีอยู่ 2 สาเหตุ

สาเหตุแรก มี N/P ต่ำในการกระจายของพวกของเสียจากท่อระบายน้ำ หรือจากพื้นดิน ใหลลงมา

สาเหตุสอง P จะกลับมีมากอย่างรวดเร็วแก่ _{NH3} ซึ่งได้จากการสลายตัวของทรากสิ่งมี ชีวิต

ไม่มี blue green algae ที่ทำหน้าที่ reduce N₂ มากในทะเลเหมือนเช่นพบในน้ำจืด เมื่อ P เพิ่มขึ้นในแหล่งน้ำ N₂ ปรกติกลับเป็น limiting factor

ในฤดูร้อน N₂ จะมีมากใน metalimnion และ hypolimnion เพราะ N₂ ถูกยึดโดยความกด ดันของน้ำในขณะที่น้ำอุ่นเล็กน้อย

ZO 422

2 3 2

N₂ ส่วนมากอยู่ในรูป oxidise เช่น

$$N_2 + O_2 \rightarrow NO_3 \stackrel{\rightarrow}{\Rightarrow} NO_2 \stackrel{\rightarrow}{\Rightarrow} NH_3$$

 $NH_3 + H_2 O \stackrel{\rightarrow}{\Rightarrow} NH_4 OH \stackrel{\rightarrow}{\Rightarrow} NH_4^+ + OH^-$
 $NH_3 + O_2 \stackrel{\rightarrow}{\Rightarrow} NO_2^- \rightarrow NO_3^-$
 $4NH_3 + 3O_2 \rightarrow 2N_2 + 6H_2 O$

วัฏจักรของ N₂ (N₂ cycle)

น้ำดื่มใน Iowa river มี N₂ 45 ppm.

Fig. 13-3 แสดงถึงจำนวน NO₃ จะพบมากที่ชั้น epilimnion, NO₂ พบมากในชั้น metalimnion และ NH₃ พบมากในชั้น hypolimnion

Ammonia (NH₃)

NH₃ เป็นแกซที่ได้มาจากการเน่าสลายทับถมของ plant และ animal protein ในขณะที่ มี O₂ อยู่ มันจะเปลี่ยนรูปโดย nitrifying bacteria เป็น nitrate ผ่านสลายเข้าไปในดิน ดังนั้นน้ำในดิน หรือน้ำพุ ไม่มีผลเสียต่อ human activity ปรกติมี N₂ ในรูป NO₃

NO₃ (nitrate)

เป็นรูปของ inorganic พบในผิวหน้าตลอดพื้นน้ำใน oligotrophic lake และมีเล็กน้อย ใน Eutrophic lake ใน summer stagnation จะไม่พบ NO₃ ในชั้นบน เมื่อ O₂ ลดลง จำนวน NO₃-ก็จะลดน้อยลงด้วย ในชั้น hypolimnion เมื่อ NO₃ หายไปโดยจำกัด 02 ถูก denitrifying bacteria ไป reduce มันเป็น NO₂, N₂O, และ N₂

> NO_{2} (nitrite) เกิดขึ้นระหว่าง NO_{3} และ NH_{3}

CH₄ (Methane) พบใน anaerobic decomposition บริเวณผิวหน้าของดินโคลน และจะลด น้อยลงในกระแสน้ำที่มีการเคลื่อนไหว

Silica

Silicon เป็นชาตุที่มีมากที่สุดอันดับสองใน lithosphere

แหล่งที่มา ทั้งในน้ำจืดและน้ำเก็ม ได้มาจาก แร่ธาตุในก้อนหิน (feld spar rock) น้ำในแผ่น ดินจะมี 0.4-4,000 ppm และได้มาจากหิมะละลาย, แร่ธาตุที่ละลายจากน้ำพุร้อน ในแม่น้ำ, ทะเล สาป มี silicon อยู่ระหว่าง 2-25 ppm มันอยู่ในรูปของ silicon (SiO₂) จากการวิเคราะห์ของน้ำ

Silica เป็น nutrient ที่จำเป็นสำหรับ diatom ซึ่งนำมาสร้างฝาที่ครอบตัวของมัน มันจำเป็น ในการเจริญเติบโตของ chrysophycean เช่น Dinobryon sp. Uroglena sp. และ Mallomonas sp. ระหว่างสัตว์ที่อาศัยในน้ำจืด พวกที่ใช้มากได้แก่ sponges สร้าง spicules ที่เป็น silica ในทะเล silica-หายากมันมี 5 mg/lt พบในพวก silico-flagellates, siliceous sponges และ diatoms

ความสามารถของการละลายของ silica สูงในสารละลายเพิ่มขึ้น โดยตรงกับอุณหภูมิ, มีมากในน้ำพุร้อน การสลายตัวของ silica มักอยู่ในรูปของสารประกอบ SiO₂.2H₂O หรือ H₄SiO₄ ถ้า pH สูงกว่า 9.0 แล้ว silicate ion กลับสำคัญต่อการ titrate หา alkalinity เพียงแต่ที่ความ เข้มข้นของ H⁺ ต่ำ Lund (1964) ว่าสาเหตุของเหตุการณ์ตลอดปี ได้เปิดเผย อัตราส่วนกลับกันของ diatom crop และ silica สลายตัวในน้ำ (Fig. 13-4)

Fig. 13-4. The relationship between soluble silica (dark area) and the waving and waning of diatom populations (cell numbers shown by thin line). The greater SiO_2 concentration shown here is about 2.5 mg per liter. (Modified from Lund 1964.)

การเคลื่อนไหวจำนวน diatom ที่ปลายฤดูร้อนพร้อมกับการเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ ของ silica ที่สลายตัวมากขึ้นใหม่ในน้ำ ทรากเน่าเปื่อยทำให้ silica ลดต่ำลงในสารประกอบของสิ่งที่มี ชีวิต เพราะฝา 2 ฝาของ diatom ฝังตัวหรือสูญหายไป แม้ว่าฝา 2 ฝาของ diatom จะหาย, มี silica ใน hypolimnion เพิ่มมากขึ้นระหว่างเกิดการหมุนเวียนของกระแสน้ำได้แบ่งชั้น บางทีมันจะกระ จายไปบนผิว epilimnion เมื่อเกิดการหมุนเวียนของกระแสน้ำ

ในขบวนการ eutrophication เมื่อเพิ่ม P ลงไป กระตุ้นการเจริญเติบโตของ diatom ซึ่งใช้ silica มากเหมือนกับการเพิ่มจำนวนของมัน ภายหลังการเจริญเติบโต, diatom จมลง พวก silica จะอยู่บน sediment ก่อนเกิดการเน่าเปื่อย บางที่ถูกผังตัวโดยวัตถุอื่น และหายไปตามกระ แสน้ำไหล เมื่อ diatom หายไป พวก algae เช่น blue green algae จะมาแทนที่ เช่นใน lake Michigan

โลหะหนัก (Trace metals)

Trace metals หมายถึง จำนวนของโลหะหนักกลุ่มหนึ่งที่ต้องการโดย organisms จำนวน มาก ไม่สามารถสัมผัสมันมากนัก Trace mineral (แร่ธาตุหนัก) ไม่มีผลทางชลธีวิทยา ยกเว้นไม่โดย ตรงในการศึกษาพวก nutrition Cu และ Zn บางที่ทำหน้าที่คล้ายกับ Fe และ Mn, มันคงที่ในสภาพ oxidized และ ถูก reduce โดยสภาพแวดล้อม เพื่อเปลี่ยนรูปเป็น sulfide ส่วนธาตุอื่น Vernadium, Chromium, Selenium สลายตัวเมื่อถูก oxidized Cobalt และ nickle ทำหน้าที่คล้ายกัน แต่สภาพของการ สลาย โดยการ oxidized คล้ายกับ Fe

ในทะเลลาป มีธาตุที่เป็น minor group ได้แก่ boron, cadmium, iodine, rubidium, และรูปของลารพิษ เช่น lead (ตะกั่ว), mercury (ปรอท), arsenic

Molybdenum (Mo) เป็นโลหะหนัก เกิดในสภาวะคงที่ 7 ครั้ง, และรังสี isotope 5 ครั้ง มันสำคัญต่อการเจริญเติบโตของพืชชั้นสูง ผลของ Moขึ้นอยู่กับระบบเอนไซม์ ซึ่งลด N₂-และ reduce NO₃ มันร่วมงานทางอ้อมกับ nitrogenase

Mo มีมากขึ้น หรือลดลงในทะเลสาปคล้ายกับ iron cycle เพราะว่ามันลดในเวลาเดียว กัน Fe(OH)₃ และ FeS ถูกน้ำออกโดยการตกตะกอน มันอยู่ในน้ำลึก และมีมากใน plankton cells และ sediments

Dumont (1972) ว่าการขึ้นลงของ Mo ในประจำวันใน eutrophic pond แสดงถึงการเปลี่ยน ฤดูกาลมีน้อยในฤดูหนาว เมื่อ sediment ถูก oxidized, มีมากในฤดูร้อนต้น ๆ และลดลงตอนท้ายช่วงฤดู ร้อน

Cobolt เป็นโลหะหนัก จำเป็นต่อชีวิต มันทำให้ enzyme ทำงานแน่นอนไม่ว่องไวมัน ถูกพบในวิตามิน B₁₂ ซึ่งเป็นความต้องการสำคัญของ blue green algae และ dino flagellates

Cu เป็นแร่ธาตุหนัก มันอยู่ในรูปของ CuSO₄.5H₂O ซึ่งใช้เป็นยาฆ่าพวก algae Cu จะถูกสะสมในรูป CuCO₃ ใน sediment ของน้ำกระด้าง ซึ่งใช้ฆ่าหอย Cu จึงเป็นทั้งสารอินทรีย์ที่ทำ ลาย algae และ mollusc

Zinc มีความสำคัญต่อระบบของสิ่งที่มีชีวิต มันเป็นตัวหนึ่งในการปล่อย hydrogen และต้องการในขบวนการสังเคราะห์แสง น้ำฝนมีสารประกอบ Zinc 2.5-12 mg/m³ Zn ตกตะกอน ใน sediment รังสี Isotope ของมันคือ ⁶⁵Zn ใช้ในการศึกษาโลหะในสิ่งที่มีชีวิต

Vanadium ทำหน้าที่สำคัญใน medical geology และมันหยุดขบวนการสังเคราะห์ แสง Cholesterol Vanadium จะมีมากขึ้นในขบวนการสังเคราะห์แสง ใน green algae เช่น Scenedesmus มันถูกใช้โดย Azotobacteria เหมือน Catalyst สำหรับ N₂ reduction สารสลายด้ว และรูปแบบของมัน (Dissolve substance and their transformation)

น้ำธรรมชาติไม่บริสุทธิ์มักมีสารอื่นเจือปน สารพวกนี้ได้มาจากดิน, อากาศ และ metabolism ของสิ่งที่มีชีวิต, แม้แต่น้ำฝนจะมีจำนวน nutrients, gas น้ำธรรมชาติมีพวกเกลือปนอยู่เล็ก น้อย เพราะได้มาจากน้ำฝน, และจากหิน, บนดินที่แตกออก organism ได้ใช้มัน และพยายามปรับตัว ของมัน

มวลทุกมวลของน้ำเป็นตัวกลางที่มี nutrient medium สำหรับพืชที่ไม่มีรากยึดเกาะที่กัน พื้นน้ำ โดยการเปลี่ยนธาตุจากแหล่งน้ำมาสร้างเป็นเนื้อเยื่อ แล้วปล่อยผลผลิตจาก metabolism ออกมา พืชที่อยู่ชั้นบนของผิวน้ำที่มีแสงจะนำพวกอาหารธาตุที่ละลายมาใช้ และมีผลต่อที่อยู่ลึกลง ไปข้างล่าง เมื่อไม่มีแสง มันจะทำให้พืชดาย พวก bacteria ที่อยู่ในทรากสิ่งที่มีชีวิตจมลง ส่วนประ กอบของอินทรีย์สารที่ถูกสร้างขึ้นในชั้นผิวหน้า เมื่อมีพลังงานของแสง จะเปลี่ยนส่วนประกอบของ อนินทรีย์สาร และเพิ่มขึ้นที่ก้นพื้นน้ำ

สิ่งทิ<mark>่มีชีวิตที่เกิดขึ้นในทะเลสาป</mark> (biological productivity the water of lakes) ในแหล่งน้ำ แบ่งออกได้ 2 บริเวณ

 trophogenic zone คือ บริเวณชั้นบนที่มีแสงส่องถึง ทำให้เกิดขบวนการสังเคราะห์แสง ขึ้น ทำให้สิ่งที่มีชีวิตมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

 tropholytic zone คือ บริเวณชั้นล่างถัดจากชั้นบนลงไป แสงส่องลงไปไม่ถึง จึงไม่ มีขบวนการสังเคราะห์แสง สิ่งที่มีชีวิตอยู่ส่วนใหญ่สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยการกินอาหาร อุณหภูมิเย็นกว่าเกิดการ stagnation ในฤดูร้อน ทำให้สิ่งที่มีชีวิตอยู่ชั้นบนจะรอดตาย แต่ในชั้นล่างจะ ตาย เพราะไม่มีการหมุนเวียนของน้ำ ทำให้เกิดของเสีย, แกซพิษในชั้นล่าง

สารที่ละลายในน้ำส่วนใหญ่จำเป็นค่อการที่สิ่งที่มีชีวิตจะนำไปใช้ เช่นการเจริญเติบ โตของพืช จะต้องใช้สาร C, H, O, N, P, S, Ca, Mg, K, Fe

ในน้ำจืดจะมีพวกเกลืออยู่เล็กน้อยได้แก่ CO₃, SO₄, CaCl₂, Mg, Na, K) silicic acid, สารประกอบพวก N₂, P, Fe, Mn, และมีสารละลายพวกอินทรีย์สารไม่ด่อยสำคัญนัก

ถ้าน้ำจืดเป็นแบบกระแสน้ำใหลจะมีพวก Cation Ca>Mg>Na>K = 64>17>16>3

ในน้ำทะเลจะมีพวก anion Cl⁻, SO₄, CO₃ อยู่มาก แต่ CO₃ จะมีมากกว่า ion อื่น ๆ * (HCO₃ >SO₄ > Cl =74>16>10) NaCI มีมากใน chloride water, Na_2SO_4 และ MgSO₄ ใน sulfate waters และ Na_2CO_3 (K₂CO₃) ใน carbonate water

alkaline carbonate มาจากการตลายตัวหินที่เป็นรูปผลัก และจากการทับถมของพืช borax lake มี borax

น้ำกร่อย (brackish water) หมายถึงน้ำจืดที่มีน้ำเด็มเข้าผสม พบในแถบใกล้ชายทะเล ถูกทำการศึกษาทาง Oceanography ไม่ใช่ limnology บริเวณปากแม่น้ำที่มีน้ำเด็มใหลเข้ามายังบริ เวณน้ำกร่อยเรียก poikilobaline มีระยะการเปลี่ยนแปลงในความเด็ม

อิษทรีย์สาร (Organic matter)

จากการตรวจลอบทางขลชีวิทยาร่า น้ำในทะเลสาป, ลำธาร, และแม่น้ำ ถูกพิจารณาร่า เป็นสารละลายอนินทรีย์ (inorganic solution) นานเท่านาน แม้ว่ามันจะไม่เป็นอันตรายต่อคน และ สัตว์ และเมื่อขับของเสียอยกจากร่างกาย หรือของเสียออกจากโรงงานอุตสาหกรรม และ organic matter (อินทรีย์สาร) อยู่ในน้ำประกอบด้วย ชาตุที่สำคัญของ organism (สิ่งที่มีชีวิต) และทรากของ สิ่งมีชีวิต (organic detritus) พืชที่อยู่ใน community เป็นพวก autotrophic พวกที่สร้างอาหารเอง ได้ โดยเปลี่ยน inorganic nutrients มีแสงเป็นตัวเร่ง (catalyst) กลายเป็น simple sugar Heterotrophic หรือเกือบจะเป็น mixotrophic พวกที่ไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ต้องเปลี่ยน organic เป็น inorganic

อินทรีย์สารสลายตัว (Dissolved organic substances) น้ำในทะเลลาปมีอินทรีย์สาร อยู่ 0.1-1.5 mg/lt เช่น free sugar, amino acid, organic acids, polypeptides และสารอื่น ๆ

อนิทรีย์สารสลายตัว (Dissolved organic materials) มี

1. Organic compound ได้แก่สิ่งที่มีชีวิตพวก allochthonous

2. Soluble organic เช่น ทรากของสิ่งที่มีชีวิต

3. Photosynthates หรือ extracellular metabolites หมายถึงสารที่สร้างขึ้นจาก photosynthesis จาก phytoplankton

4. Photosynthates หรือ extracellular metabolites หมายถึงสารที่ถูกสร้างจากพืชขนาจใหญ่ ที่อยู่ตามชายฝั่ง

5. Excretion สิ่งที่มีชีวิตตามชายฝั่งสร้างสารนี้ขึ้นมา

Humic materials เป็นสารผสมมาจากทรากพืชในดิน และทรากพืชที่เกิดขึ้นในทะเล สาป มันละลายในด่างอ่อนหรือเกลือ, แต่ไม่อะลายในเกลือแกง และแอลกอฮอล์ ทำให้น้ำทะเลตามชาย ฝั่งสีเหลือง

Homolimnic acids หรือ yellow organic acids มี น.น.โมเลกุลต่ำกว่า humic acid ใน ดิน มีจุดกำเหนิดของสิ่งที่มีชีวิตเกิดขึ้นภายในทะเลลาปน้อยกว่า humic acid ที่มีสิ่งที่มีชีวิตแรกเริ่ม มาจากภายนอกเข้าสู่ทะเลลาป

Chelation of trace metal by humic substance ทรายถึง การจับแบบก้ามปูของธาตุหนัก ใน electron ที่อิสสระทั้ง 2 ในสารประกอบจากสารจาก humus ทำให้เกิดผลต่อ algae

- 1. มันสามารถลดดวามเข้มข้น จนกระทั่งความเจริญของ algae ถูกจำกัด
- ลดธาตุที่เป็นพิษมาก กลายเป็นระยะที่ไม่เป็นพิษ
- 3. น้ำ ion ที่ได้ไปยังธาตุที่เป็นพิษ โดยเพิ่มพิษให้สูงขึ้น
- 4. วักษาธาตุหนักในการสลายตัวในสารละลาย ทำให้ algae เจริญเติบโต

Vitamins

ไวตามิน เป็นสารสร้างความเจริญเติบโต เช่น thiamine, biotin และ vitamin B₁₂ พบทั่วไป ในทะเลสาป และจำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตของ algae บางชนิด Biotin ถูกนำไปใช้โดย พวก euglenoids, chrysomonads และ dinoflagellates

rotifer ขนาดใหญ่ ได้แก่ Asplanchna มันทำ Vitamine E ที่ได้รับมาจากเหยื่อเป็น พวก herbivore ที่กิน algae

Eternal metabolites

มันล็อ ectocrine substance เป็นสารที่ถูกสร้างจาก organism ที่อยู่ในน้ำปล่อยออก มา สารบางที่เป็นพิษ, กระตุ้นหรือควบคุมการเจริญเติบโต, antibiotic ป้องกันโรค